

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 297/2015-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. mája 2015 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Sergeja Kohuta a Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátkou JUDr. Barborou Šrutekovou, Hlavná 44, Trnava, ktorou namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 204/2004 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 73/2010, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. apríla 2015 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“),

zastúpeného advokátkou JUDr. Barborou Šrutekovou, Hlavná 44, Trnava, ktorou namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 204/2004 (ďalej aj „napadnuté konanie okresného súdu“) a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 73/2010 (ďalej aj „napadnuté konanie krajského súdu“).

Zo sťažností a z príloh k nej priložených vyplýva, že predmetom konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 9 C 204/2004 bolo rozhodovanie o žalobe sťažovateľa, ktorou sa domáhal uloženia povinnosti žalovanej (Allianz – Slovenská poisťovňa, a. s., pozn.) vyplatiť mu poistné plnenie v sume 30 420,56 €. Vyplatenia poistného sa sťažovateľ domáhal na základe poistnej udalosti (úrazu s trvalými následkami, ktoré viedli k jeho úplnej invalidite), ktorá nastala 11. decembra 2001. Sťažovateľ zastáva názor, že má nárok na vyplatenie poistného plnenia podľa poistných zmlúv, ktoré uzatvoril so žalovanou, avšak žalovaná mu vyplatenie poistenia nedôvodne odopierala.

Okresný súd rozsudkom sp. zn. 9 C 204/2004 zo 6. novembra 2009 žalobu sťažovateľa zamietol. Na základe odvolania sťažovateľa krajský súd označený rozsudok okresného súdu potvrdil svojím rozsudkom sp. zn. 9 Co 73/2010 z 27. januára 2011. Sťažovateľ následne podal okresnému súdu návrh na obnovu konania pôvodne vedeného okresným súdom pod sp. zn. 9 C 204/2004, o ktorom tento rozhodol uznesením č. k. 11 C 67/2011-84 z 9. júla 2012 (ďalej len „uznesenie z 9. júla 2012“) tak, že návrh na povolenie obnovy konania zamietol. Proti uzneseniu okresného súdu z 9. júla 2012 podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 9 Co 460/2012 z 28. februára 2013 (ďalej len „uznesenie z 28. februára 2013“) tak, že uznesenie prvostupňového súdu potvrdil. Proti uzneseniu krajského súdu z 28. februára 2013 podal sťažovateľ dovolanie, o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 5 Cdo 365/2013 z 8. januára 2014 tak, že dovolanie odmietol.

Z ďalších zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ podal Okresnému súdu Martin 14. februára 2014 „návrh o obnovu konania“, ktorým sa opätovne domáhal povolenia obnovy konania pôvodne vedeného okresným súdom pod sp. zn. 9 C 204/2004. Návrh bol postúpený okresnému súdu ako vecne a miestne príslušnému na prerokovanie veci 2. júna 2014 (konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 20 C 99/2014, pozn.).

Sťažovateľ v sťažnosti uvádza, že podáva sťažnosť „*proti porušovaniu základných práv a slobôd vyplývajúcich z Ústavy Slovenskej republiky, a to v konaní vedenom pred Okresným súdom Bratislava I... v konaní č. k. 20C 99/2014, jedná sa o porušenie: práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov*“ podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“).

Sťažovateľ ďalej v sťažnosti uvádza:

„*Návrh na obnovu konania bol sťažovateľom podaný z dôvodu porušenia ústavného práva na spravodlivé súdne konanie č. k. 9C 204/2004 a to z dôvodu, že súd odmietol vykonať dôkaz: vyžiadať od odporcu dôležité dôkazy, aké určuje súdu zákon § 802 ods. 2 OZ, tiež z dôvodu diskriminácie sťažovateľa ako navrhovateľa od samého začiatku, porušením analogického judikátu ESLP o rovnosti zbraní a to riadnym neodôvodneným rozsudku v dôležitých skutočnostiach, ide aj porušenie čl. 46 Ústavy SR a analogického judikátu ESLP pán Ruiz Torija v. Španielsko.*

1/ Súd v konaní č. k. 9C 204/2004 v dokazovaní nevyšetрил prípustnosť § 793 Občianskeho zákonníka pri dojednávaní poistenia...

2/ ust. § 802 ods. 2 Občianskeho zákonníka je neprípustné pre odmietnutie poistného plnenia...

Odvolací súd – Krajský súd v Bratislave v riadnej veci a v obnove nepredvolali sťažovateľa ako navrhovateľa na rozhodnutie o odvolaní vo veci a takto podľa sťažovateľa porušili jeho ústavné a ľudské právo byť prítomný na konaní súdu a právo na obhajobu. Pretože súd podľa zákona neprizval sťažovateľa k súdnemu konaniu a sťažovateľ nebol prítomný, súd nevznikol, nebol konštituovaný podľa zákona!!! Neprizvaním sťažovateľa ako navrhovateľa odvolacím súdom v konaní č. k. 9 Co 73/2010 vo veci 9 C 204/2004 je preto

následné konanie súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu v konaní o obnove č. k. 11 C 67/2011 irelevantné, nezákonné bez právneho titulu.

Odvolací súd konajúci o odvolaní v konaní č. k. 9 C 204/2004 bez prizvania navrhovateľa a pravdepodobne aj odporcu k súdnemu konaniu vyniesol Rozsudok, v ktorom neodôvodnil:

1) prečo neprizval navrhovateľa a asi aj odporcu k súdnemu konaniu

2) a nepreukázal potrebný počet prítomných konajúcich sudcov vo veci zvukovým a obrazovým záznamom z jednania súdu a

3) nepreukázal platnosť konania odvolacieho Krajského súdu podľa čl. 48 ods. 2 154c Ústavy SR, čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd...

4) a nepreukázal prípustnosť ust. § 793 OZ pri dojednávaní poistenia, a

5) relevantnými dôkazmi vo veci prípustnosť § 802 OZ ku prospechu odporcu bez dôležitých dôkazov vo veci. Odvolací súd sa nevysporiadal v Rozsudku ani s dôležitou skutočnosťou v odvolaní 9C/204/2004 - diskrimáciou navrhovateľa v súdnom konaní

6) súd od samého začiatku sa nevysporiadal, prečo musia byť v budúcej zmluve také údaje, ktoré nie sú predmetom poistenia podľa VPP.

Sťažovateľ má za to, že svojvoľným konaním odvolacieho súdu bez toho, aby sa ako prvé konštituoval odvolací súd o odvolaní vo veci č. k. 9C 204/2004 a bez účasti navrhovateľa bolo porušené právo sťažovateľa na spravodlivý súdny proces... Preto je podaná obnova konania č. k. 20 C 99/2014, a tým vznikajú priedahy už 11 rokov.“

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1/ Základné právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie a odôvodnenie Rozsudku zaručené článkom 46 ods. 1 Ústavy SR, a zaručené článkom 6 a 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní č. k. 9 C 204/2014 (správne má byť Okresného súdu Bratislava I v konaní č. k. 9 C 204/2004, pozn.) porušené bolo.

2/ Základné právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie: byť prítomný na konaní súdu, obhajobu a odôvodnenie Rozsudku zaručené článkom 46 ods. 1 Ústavy SR,

a zaručené článkom 6 a 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní o dovolaní č. k. 9 Co 73/2010 porušené bolo.

3/ Zrušuje sa rozsudok Okresného súdu Bratislava I č. k. 9 C 204/2004 zo dňa 06. 11. 2009 v celom rozsahu. Zrušuje sa rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 9 Co 73/2010 zo dňa 27. 01. 2011 v celom rozsahu. Zrušuje sa uznesenie Okresného súdu Bratislava I č. k. 11C 67/2011 a uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 9 Co 460/12 v celom rozsahu. Okresnému súdu Bratislava I sa o obnove konania č. k. 20 C 99/2014 zakazuje ďalej konať.

4/ Sťažovateľovi sa priznáva finančné zadostučinenie v sume 3.000 €- (slovom tritisíc eur), pričom Okresný súd Bratislava I je povinný zaplatiť túto sumu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

6/ Okresný súd Bratislava I je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania v sume 296,44 € na účet jej právnej zástupkyne do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ alebo jeho zástupca.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (m. m. IV. ÚS 415/09, IV. ÚS 355/09, II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05). Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, III. ÚS 380/2011). Text uvedený mimo petitu pokladá ústavný súd za súčasť odôvodnenia sťažnosti, ktorý nemôže doplniť petit (I. ÚS 316/09, I. ÚS 98/2011, II. ÚS 103/08, II. ÚS 154/09, III. ÚS 235/05, IV. ÚS 174/2011). Namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny „*nekonaním súdu v konaní č. k. 20 C 99/2014*“ obsiahnuté v texte sťažnosti posudzoval preto ústavný súd iba ako súčasť argumentácie sťažovateľa.

S prihliadnutím na skutočnosti vyplývajúce z časti I tohto uznesenia a vychádzajúc zo znenia petitu, ústavný súd kvalifikoval sťažnosť sťažovateľa tak, ako to je uvedené v záhlaví tohto uznesenia, t. j. ako sťažnosť, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 14 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 204/2004 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 73/2010.

Z vlastnej rozhodovacej činnosti ústavný súd zistil, že uznesením sp. zn. II. ÚS 263/2012 z 11. júla 2012 bola odmietnutá predchádzajúca sťažnosť sťažovateľa v časti namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy rozsudkom okresného súdu sp. zn. 9 C 204/2004 zo 6. novembra 2009 z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu a v časti namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy rozsudkom krajského súdu sp. zn. 9 Co 73/2010 z 27. januára 2011 z dôvodu, že bola podaná oneskorene, keďže rozsudok krajského súdu, ktorým bolo napadnuté konanie zároveň právoplatne skončené, vydaný v napadnutom konaní nadobudol právoplatnosť 17. februára 2011, pričom sťažnosť bola podaná ústavnému súdu až 27. decembra 2011, teda zjavne po uplynutí lehoty ustanovenej zákonom o ústavnom súde.

Podľa § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh nie je prípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol (prekážka *res iudicata*), okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

V zmysle judikatúry ústavného súdu rozhodnutie o odmietnutí návrhu na začatie konania pre nedostatok právomoci je rozhodnutím „o konaní“, ktoré má na mysli citované ustanovenie § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde. Nejde však o podmienku konania, ktorú možno dodatočne splniť v ďalšom návrhu, ktorým sa napáda totožné konanie, ktoré bolo napadnuté v predchádzajúcom návrhu, ktorý bol odmietnutý pre nedostatok právomoci ústavného súdu (vo vzťahu k okresnému súdu, pozn.). Obdobne je nevyhnutné postupovať aj v prípade, ak sťažnosť bola odmietnutá ako podaná oneskorene (vo vzťahu ku krajskému

súdu, pozn.), kde už z povahy veci nemôže ísť o takú podmienku konania, ktorú by bolo možné dodatočne splniť v prípadnom opätovnom návrhu na začatie konania.

Vychádzajúc z uvedených skutočností, ústavný súd dospel k záveru, že sťažnosť sťažovateľa je neprípustná, a preto ju na predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi uplatnenými v sťažnosti.

Nad rámec rozhodnutia ústavný súd považoval za účelné vzhľadom na v odôvodnení sťažnosti sťažovateľom namietané porušenie jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 20 C 99/2014 poukázať na svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej v konaní o návrhu na obnovu konania – v štádiu do rozhodnutia o povolení obnovy konania alebo rozhodnutia o zamietnutí návrhu na obnovu konania – nie je aplikovateľný čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne čl. 38 ods. 2 listiny) v časti týkajúcej sa práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, pretože nejde o rozhodovanie o občianskom práve alebo záväzku a odstránenie stavu právnej neistoty v primeranej lehote právoplatným rozhodnutím vo veci. Takéto rozhodnutie už bolo totiž vydané v pôvodnom konaní, v zmysle § 159 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku predstavuje prekážku veci rozhodnutej a túto nemožno prejednávať znova. Rovnaký právny názor vyplýva aj z doterajšej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, z ktorej možno vyvodíť, že pod ochranu čl. 6 ods. 1 dohovoru nespadá konanie o mimoriadnych opravných prostriedkoch, za ktorú treba považovať aj obnovu konania (A. B. proti Slovenskej republike, rozsudok zo 4. 3. 2003).

Prekážka veci rozhodnutej odpadne len nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia o povolení obnovy konania podľa § 235 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, keď súd bez ďalšieho návrhu vec znova prejedná. V tomto štádiu už preto ide o rozhodovanie o občianskom práve alebo záväzku, odstránenie stavu právnej neistoty v primeranej lehote

právoplatným rozhodnutím o návrhu na zmenu rozhodnutia vydaného v pôvodnom konaní, a teda aplikovateľnosť čl. 48 ods. 2 ústavy v časti týkajúcej sa základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov by už v takomto prípade prichádzala do úvahy.

Ústavný súd už vyslovil, že pri obnove konania podľa Občianskeho súdneho poriadku môže byť základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy porušené len v štádiu po nadobudnutí právoplatnosti uznesenia o povolení obnovy konania (napr. II. ÚS 359/2010, IV. ÚS 88/2010, I. ÚS 49/2012).

Keďže v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu o návrhu sťažovateľa na obnovu konania nebolo v označenom konaní právoplatne rozhodnuté, nemohlo vzhľadom na citovanú judikatúru ani dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, a preto ani prípadné odstránenie nedostatkov petitu – návrhu na rozhodnutie v časti týkajúcej sa namietaného porušenia základných práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 20 C 99/2014 by nezmenilo prípadný záver ústavného súdu o zjavnej neopodstatnenosti tejto časti sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. mája 2015